

netop tilstræbes ved de lærde Skoler; der vilde komme en Løshed og Ufuldstændighed ind i Kundskaberne som vilde virke skadelig for Disciplenes hele Fremtid. Jeg tror derfor ikke, at det er lykkes de to ærede Medlemmer af Landstinget, ligesaa lidt som det er lykkes ved Noget af det, som ellers er kommet frem, at stille Noget op, som kunde ventes at tilveiebringe denne Lettelse, medmindre man netop vil gaa den Vej, som er forsløgt i det foreliggende Forslag. Det lader sig ikke nekte, og Enhver, der har praktisk Kjendskab til Skoleforholdene, vil indrømme mig dette, at der hos mangfoldige Disciple viser sig en meget bestemt Forskjel i deres Anlæg overfor de historiske og sproglige Studier og overfor de matematiske Videnskaber, og at det, som efter Nøgles Dplagthed er en ren Leg, og Fornøielse for dem, bliver et betydeligt Tryk og Pine for Andre. Heri ligger allerede en naturlig Grund til at søge en Adskillelse i saa Henseende, og det er dette, som jeg har søgt tilveiebragt ved dette Forslag. Man kan maasse sige, at man vilde have foretrukket den tidligere Tid's Skole, hvor man med et forholdsvis færre Antal Sag havde en større Leilighed til at trænge mere ind i disse, men det kan ikke hjælpe at se hen til, hvad der har været anset for det Rette for 25 eller 30 Aar siden; man maa tage Situationen, som den efterhaanden har udviklet sig, med de Krav, der nu stilles, og i saa Henseende ere i det Mindste jeg og de Mænd, med hvem jeg har konfereret, komne til den Erkjendelse, at den eneste Vej, ad hvilken disse Krav kunne fyldestgøres, netop er den, som her er betraadt. — I Forbindelse med dette Punkt skal jeg tillade mig nogle Bemærkninger overfor enkelte Uttringer, der ere fremkomne om det Trykkende og Bebyrdende for Disciplene. Det blev, hvis jeg ikke feiler, af den sidste ærede Taler bemærket, at dette navnlig laa i den lange Skoletid, og han mente, at naar denne blot kunde sættes ned til 30 Timer, vilde derved allerede være vundet overmaade Meget. Heri kan jeg ikke være enig med den ærede Taler. Jeg tror ganske vist, at en altfor lang og udstrakt Skoletid er forfærdig, og jeg anser det for et Gode, at man her beskærer den Noget,

men jeg er dog overbevist om, at Skoletiden i og for sig ikke er det Værste for Disciplene. Det kan naturligvis paa sine Steder være Tilfældet, men forøvrigt er der jo saa Meget, som kan tage Interessesen under Beslag i Skoletiden; Børn vedblive jo at være Børn og unge Mennesker at være unge Mennesker til alle Tider, og uden at ville fornærme den nuværende Slægt, vil jeg med Hensyn til den ældre Slægt, som her er tilstede, sige, at vi i vor Skoletid forstode at skaffe os visse Adspredelser, som oplivede Gemytterne og undertiden Legemet med. Men uden Hensyn hertil kan det at være tilstede i Skoletimerne og at blive overhørt til en vis Tid og dernæst den Tilfredsstillelse, der ligger i, at Andre bagefter komme i samme Situation, og i at lægge Mærke til, hvorledes det gaar dem, medens man selv har No i saa Henseende — Alt dette maa dog siges at bidrage til, at selve Skoletiden ikke bliver saa meget trykkende, og jeg vil føie til, at der jo er sørget for, at der mellem hver Time er en Fritid, hvor der er Leilighed til at faa frisk Luft og Bevægelse. Nei, det er langt værre, at Disciplen, naar han kommer hjem, har alle disse forskjellige Lektier at læse og skriftlige Arbejder at udføre og saaledes under ganske andre Forhold igjen sættes til at gøre Alt det færdigt, som han skal frem med den følgende Dag. Her befinder man sig ganske vist overfor Vanffeligheden; thi man kan vel foreskrive et bestemt Antal Skoletimer, og hvis det dermed var gjort, saa var det en let Sag, men det er meget vanffeligt at give Forskrifter, som fastsætte Omfanget af de Fordringer som kunne gøres til Disciplene, naar de vende tilbage til deres Hjem. Det er netop dette Arbejde, som efter min Mening, har vist sig som det mest skadelige. Naar disse unge Mennesker komme hjem med deres Samling af Bøger under Armen og til næste Dag skulle lære Lektier i 6—7 Sag, for ikke at tale om Stilene, og deriblandt nogle, som efter hele deres Natur falde dem meget svært, saa at de maa sidde til hen paa Aftenen og gruble over Opgaver, som de finde mere og mere uløselige, saa fremkommer derved en nervøs Anspændelse, der upaatvilelig virker